

4. Дробіт І.М. Використання подкастів при викладанні англійської мови за професійним спрямуванням. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2011. Т. 5. С. 89–92.

5. Зірка І.В. Особливості ефективного навчання англійської мови магістрів освітньої галузі «Державне управління». URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej13/txts/Zirka.pdf>

6. Публічне адміністрування. Англо-український словник термінів: навч. посіб. / К.О.Ващенко, Р.Г.Щокін, Є.О.Романенко, Л.М.Акімова [уклад.]. К.: ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом», 2020, 232 с.

7. Тарнопольський О.Б., Дегтярьова Ю.В. Автентичність навчальних матеріалів у навчанні англійської мови для професійної комунікації у немовних вишах. *Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*. 2011. Т. 5. С. 242–245.

8. Шестопалова С. Формування іншомовної комунікативної компетенції у магістрів публічного управління та адміністрування. *Державне управління: науковий вісник*. 2021. Вип. 2 (8). С. 185–205.

Тетяна МІШЕНИНА
(Кривий Ріг, Україна)

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ВИВЧЕННІ МАЙБУТНІМИ ФІЛОЛОГАМИ ЛАТИНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Латинська мова» в сучасній вітчизняній системі освіти має фахово орієнтований характер (О. Абрамова, І. Вакулик, В. Волощук, О. Сафроняк, Є. Світлична). Латина для здобувачів філологічного профілю представлена навчально-методичною літературою, спрямованою на засвоєння вокабуляру, вивчення граматики шляхом спостереження над текстами античної літератури, знання усталених латинських висловів (Д. Бічер, І. Макар, Л. Морошану, Ю. Фокша, В. Чернякова). Виклад латинської мови здобувачам філологічної освіти на основі лінгвокультурологічного підходу апелює до інтертекстуальності латинського контексту; лінгвокультурного аналізу висловів у сучасному українському літературному й публіцистичному дискурсах; спостереження над інскрипцією латини в українському дискурсі.

Вибіркова дисципліна «Латинська мова» у структурно-логічній схемі підготовки фахівців ступеня бакалавра (Українська мова і література. Англійська мова; Українська мова і література, зарубіжна література) пов'язана з навчальними дисциплінами «Вступ до мовознавства», «Сучасна українська літературна мова», «Історична граматика української мови», «Історія української літературної мови», «Етимологія»; спрямована на вивчення майбутніми філологами відповідних теоретичних знань про фонетичні, лексичні (у проєкції до сучасної системи латинсько-грецьких запозичень) особливості; граматичні характеристики латинської мови, що значною мірою розширює уявлення про закономірності розвитку мовної системи.

Змістова стратегія побудована таким способом, щоб гуманітарії здійснювали спостереження над текстами латиномовної української літератури в аспекті барокових традицій мистецтва, а також філософсько-літературного й ораторського дискурсів [4].

Студентам для вивчення пропонувано фрагменти автентичних художніх текстів античної літератури, що сприятиме ознайомленню з системою зображально-виражальних засобів (*тропи* (метафора, синекдоха, метонімія, персоніфікація, алегорія); *мовні фігури* (асиндетон, полісиндетон, еліпсис, вигук, риторичне питання, повторення, оксиморон, антитеза, градація, період), які розглядають у сучасній теорії літератури; простежити еволюцію у використанні художніх образів у світовому і вітчизняному мистецтвах.

Курс також передбачає роботу зі словниковим матеріалом, оскільки йдеться про фахову підготовку філологів, які здатні послугуватися латинською мовою як джерелом сучасної інтернаціональної термінології, з одного боку, сприятиме виробленню термінологічної компетентності, – з іншого [1].

З позиції лінгвокультурологічного підходу здійснюється аналіз усталених античних висловів; народних назв у зіставленні з латинськими (фітоніми, орнітоніми, зооніми, астроніми, антропоніми); спостереження над символами античної літератури, екстрапольовані в українську, що дозволяє розкрити й усвідомити значення латини в культурному розвої (на зразках античного й українського письменства – латиномовна літературна творчість Феофана Прокоповича, Григорія Сковороди.

Наводимо зразки вправ, розроблених на основі лінгвокультурологічного підходу:

Вправа 1. Читання. Прочитайте лексеми на позначення назв місяців і днів тижня. Подайте їхні україномовні відповідники. Зробіть висновки щодо етимології цих назв у латинській, романських та українській мовах. Зіставте пантеон слов'янських та античних богів із позиції лінгвокультурних зіставлень. *Januarius, Februarius, Martius, Aprilis, Maius, Iunius, Quintilis (Iulius), Sextilis (Augustus), September, October, November, December. Dies Lunae, dies Martis, dies Mercurii, dies Iovis, dies Veneris, dies Saturni, dies Solis.*

Вправа 2. Подайте до іншомовних мовознавчих термінів короткий коментар щодо сутності позначуваного явища, наведіть приклади його реалізації в мовній системі. *Аглютинація (agglutinatio – склеювання), акомодация (accommodatio – пристосування), артикуляція (articulatio – розчленовую); денотат (denotatum – те, що позначає); деривація (derivatio – відведення, утворення); конотація (connotation – маю додаткове значення); лабіалізація (labialis – губний), редукція (reductio – зменшення).*

Вправа 3. Утворити терміни з радикаїдами, пояснити значення (10 прикладів). *Аер-, bio-, geo-, hydro-, termo-*.

Вправа 4. Утворити терміни з афіксоїдами і префіксоїдами. Наприклад: *кардіо-графія / стенокардія. Андро- / -андрія; біо- / -біоз; кардіо- / -кардія; морфо- / -морф, морфізм; фоно- / -фон.*

Вправа 5. Доберіть власні назви латинського походження. Зробіть висновок про особливості утворення власних назв у Давньому Римі. Порівняйте римську і слов'янську традиції називання людини. Наведіть приклади власних назв грецького походження. Схарактеризуйте сучасний український ономастикон. *Напр.: Альберт, Альбіна, Валентин, Віталій, Валерій, Костянтин, Венедикт, Віктор, Вікторія, Глорія, Інокентій, Касьян (Касіан), Клим (Климент), Корнелій (Корній), Лаврентій (Лавр, Лаврін), Лук'ян (Лука), Максим, Максиміліян // Броніслав, Любомир, Остро-*

мир, Пересвіт, Святогор, Святополк, Рогволод, Радимир, Милослав, Добромир, Милорад, Горислав, Мстислав, Ярослав, Ярополк.

Вправа 6. Подайте етимологічний коментар антропонімів. Розгорніть ланцюжок перетворень канонізованого власного імені. Напр.: Ягор («Собор»); Їлька («Собор»); Сава («Земля»); Павлуша («Тореодори з Васюківки»); Тоня («Тронка»); Гриць («Маруся Чурай»); Ярема («Гайдамаки»); Мелашка («Кайдашева сім'я»); Докійка («Тіні забутих предків»); Левко («Три зозулі з поклоном»); Гафійка («Щедрий вечір»). Доберіть теоретичний матеріал стосовно фонетичної та морфологічної адаптації в українській мові греко-латинських антропонімів; подайте етимологічний коментар.

Вправа 7. Укладіть авторський словник зоонімів / орнітонімів / фітонімів. Здійсніть лінгвокультурні зіставлення міжнародної, літературної й народної назв. Підготуйте довідку про лексикографічне оброблення спеціальних термінів. Визначте розряди прикметників у народних назвах. Напр.: *Adonis vernalis* / *Горицвіт весняний* / *Заячий мак, польовий крін, жовтоцвіт весняний*.

Вправа 8. Схарактеризуйте символи у творчості Григорія Сковороди. Подайте лінгвокультурні зіставлення з античними символами. Схарактеризуйте тропи й мовні фігури поезії філософа.

Вправа 9. Простежте інскрипцію латини в сучасному українському медіадискурсі на прикладі прецедентних висловів латиною: *Ars longa, vita brevis, Aut Ceasar, aut nihil, Dulce et decorum est pro patria mori, Dum spiro, spero, Habent sua fata libelli, Inter arma tacent musae*.

Лінгвокультурологічний підхід у вивченні латини як вибіркової дисципліни сприяє не лише виробленню відповідних компетентностей філологів, але також сприяє розумінню інскрипції латини на рівні культурних надбань і подальших розвоїв, лексикографічного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакулик І.І. Давньогрецька та латинська мови як джерело сучасної наукової термінології: монографія. Вид. 2-е, доповн. Київ: НУБіП України, 2014. 296 с.
2. Загнітко А.П., Богданова І.В. Лінгвокультурологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2017. 287 с.
3. Колоїз Ж.В., Мішеніна Т.М. Латинська мова: навч. посіб. 3-е вид., доповн. Кривий Ріг: ФОП Маринченко С.В., 2020. 122 с.
4. Шевченко-Савчинська Л. Латиномовна українська література. Загальний огляд. Київ: Медієвіст, 2013. 218 с.

Руслан НОВГОРОДСЬКИЙ, Дар'я ТКАЧЕНКО
(Ніжин, Україна)

НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ З ПІДЛІТКАМИ

На сьогодні проблема соціально-педагогічної роботи з дітьми та молоддю є об'єктом уваги українських дослідників О. Безпалько, І. Зверевої, А. Капської, Л. Нікітіної та ін. Проте проблема використання освітніх віртуальних спільнот викла-